N^er 271. ROK 1839. PONIEDZIAŁEK 25 LISTOPADA,

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedzieli i świąt uroczyst. w druk. St. Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące Złp. 10 miesięcznie Złp. 4.

Imiona Rzymskie.
Jutro Piotra Alexandra.

Imiona Sławiańskie.
Jutro Lechosław.

Gazeta Krakowska.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE

Dzień	godzina	Barometr do 0° Reaumura w miarze Paryzkiéj	Stopnie ciepła podług Reaumura	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
23	6	27" 4"', 441	+ 1°, 2	2"', 14	WPn Wschodni słaby	Pochmurno	Deszcz Snieg
	2	4, 601	+ 1, 3	2, 11	Pn Wschodni słaby	,,	Snieg z Deszczem
	10	4, 941	+ 0, 8	2, 07	PPn Wschodni słaby	,,	Snieg z Deszczem
24	6	5, 201	— 0, 1	2, 02	Północny słaby	Pochmurno	
	2	5, 533	+ 0, 3	1, 92	ZPn Zachodni słaby	,,	Snieg
	10	5, 393	— 0, 4	1, 92	ZPł Zachodni słaby	,,	Snieg

Wiadomości krajowe.

— KRAKÓW. —

(*A. N.*) W tych dniach wychodzi z drukarni P. Czecha, drugi tom wielce szacownego dzieła, pod nazwą: »*Starożytności historyczne Polskie*« zebrane przez Ambrożego Grabowskiego; — wkrótce zaś wyjdzie z drukarni Pana Gieszkowskiego pierwszy tom *Historyi Literatury Polskiéj*, przez Professora Wiśniewskiego: — W ogólności drukarnie nasze w przeciągu trzech lat ostatnich, powiększéj części ważnemi tylko i użytecznemi dziełami obdarzają Publiczność, pomijając owe ulotne wyskoki niedowarzonych dowcipów, które zawróciwszy na chwilę próżną głowę, niebawem idą w zapomnienie. — Do pięknych i chwalebnych przedsiewzięć księgarzy tutejszych, należy bez wątpienia wydawanie teraz słowników przez P. Friedlein. Słowniki polsko-niemiecki i francuzko-polski, już są w sprzedaży, niedługo wyjdzie znowu niemiecko-polski, a za niemi, polsko francuzki, i takież pod względem języków angielskiego, włoskiego i łacińskiego.

Tegoroczne widowiska teatralne, nadzwyczaj są ożywione, ciągłą obecnością znakomitego komika pana Jana Nowakowskiego ze Lwowa. Publiczność aż do natłoku zapełnia wszystkie miejsca. Od otwarcia teatru i następnie przybycia pana Nowakowskiego i utalentowanéj małżonki tego artysty, dane były po dzień dzisiejszy następujące sztuki.

Dnia 17 października komedya. *Urząd i żona*, d. 20 t. m. komedya *Pan Geldhab*, d. 24 t. m. *Dwaj Sieciechowie*. dnia 27 t. m. opera *Spiewaczki Wiejskie*: dnia 29 t. m. komedya *Krzyżyk Złoty*, i część opery *Cerulik Sewilski*, 31 t. m. opera *Norma*, dnia 4 listopada: komedya: *Skąpiec*, dnia 7 t. m. komedya *Ulicznik Paryzki*, d. 10 t. m. *Chłop Milionowy*, dnia 14 t. m. komedya *Niebezpieczna Ciotunia*, 17 t. m. komedya *Dożywocie*, d. 16 t. m. melodrama *Marnotrawca*, 19 t. m. komedya: *Zemsta*.

Wczoraj zaś dana była: *Fałszywa Katalani*, znana krotochwila z niemieckiego. Państwo Nowakowscy odbierają ciągle najżywsze oklaski całéj sali;— podobnegoż zaszczytu doznają i miejscowi artyści.

Wiadomości zagraniczne.

— *Warszawa 20 Listopada.* —

Po śmierci pani Wilczyńskiej, ochmistrzyni byłego instytutu Guwernantek, noszącego obecnie nazwę Instytutu Alexandryńskiego wychowania panien, zakład ten został od miesiąca listopada 1837 roku pod tymczasowym zarządem pani Abramowicz, Jeneralnej Wizytatorki zakładów wyższych naukowych płci żeńskiej.

Obecnie Najjaśniejsza Pani, nominować raczyła stałą ochmistrzynią tego zakładu panią Groten, Inspektorkę Instytutu orderu ś. Katarzyny w St. Petersburgu, która przybyła już do Warszawy i objęła powierzone jéj obowiązki.

Wczoraj o godzinie 6téj wieczorem wyjechał z Warszawy Minister Oświecenia Jenerał Uwarów z powrotem do Petersburga.

Według ogłoszonego drukiem wykazu dochodów z widowiska przedstawionego przez amatorów w dniu 28 z. m. na korzyść nadwiślan, okazuje, że wpłynęło brutto 29,824 zł. 18 gr. a wydatki uczyniły 3,670 zł. 7 gr. było więc czystéj korzyści 26,154 zł. 11 gr.

Z przyjemnością pospieszamy donieść czytelnikom naszym, że wczoraj nadszedł Wisłą do Warszawy pierwszy transport z Anglii, szyn żelaznych, na 10ciu berlinkach naładowanych, które do budowy kolei żelaznéj, Warszawsko-Wiedeńskiéj są przeznaczone. Ta okoliczność usuwa nakoniec wszelką wątpliwość jaka w téj mierze nastręczała się dotąd, a natomiast ustala tę pożądaną pewność, że wreszcie przyjdzie do skutku ów szczęśliwie poczęty pomysł utworzenia u nas kolei żelaznéj, pomysł, którego rozwinięcie kraj nasz pięknem, olbrzymiem, a nadewszystko pożytecznem zbogaci dziełem. Będzie to nowy pomnik świadczący o troskliwości opiekuńczego Rządu, a zarazem stanowić on będzie chlubne świadectwo niezmordowanych usiłowań gorliwych w téj mierze przedsiębierców, którzy zwalczywszy wszystkie napotykane przez nich trudności, przekonają wreszcie przesądami otoczone umysły, że i nasz kraj może posiadać to, czem się inne od tylu lat szczycą.

— *Paryż 8 Listopada.* —

Moniteur utrzymuje, że pogłoski, które rozeszły się tutaj, jakoby rząd hiszpański z Don Carlosem i rozmaitemi dworami wszedł w nowe układy, są zupełnie bezzasadne.

Pan Caille adjutant marszałka Soult powrócił tu z swojej missyi do Egiptu i na wschód.

Donoszą z Montereau nader smutny wypadek, który się tam wydarzył. Pocztowy statek z Auverre znajdował się jeszcze w pewnéj odległości od mostu w Montereau, kiedy przewodnik osądził za potrzebę, zwrócić uwagę kapitana, że przy podniesieniu się wody, przez co żegluga w tém miejscu stała się niebezpieczną, stosownie byłoby, opuścić spławną wodę i dać się końmi pociągnąć. Kapitan nie chciał słuchać téj rady, ale kiedy się zbliżono do mostu, okręt z nadzwyczajną siłą został uderzony bokiem o jeden z słupów mostu, który zgruchotał ale i sam zgruchotany został. W kajucie, znajdowało się siedmdziesiąt osób. Okręt zanurzył się w mgnieniu oka, tak, że żaden z passażerów nie miał czasu ratować się. Wprawdzie jeden odważny majtek rzucił się ośm razy w wodę, dosięgł do okna kajuty i ośm osób jedne po drugiéj wyniósł na ląd, ale nakoniec siły go opuściły i wszyscy inni podróżni w liczbie 68 padli ofiarą nieprzezorności kapitana.

Courier francais zawiera długi artykuł przedstawiający nader smutny stan armii francuzkiéj w Algierze.

— *Londyn 9 Listopada.* —

Morning-Post donosi, że osobiście przekonał się, iż lord Brougham żyje jeszcze, ponieważ tenże nie dawno znajdował się w teatrze Coventgarden, w loży xięcia Cambridge i był w tak szczególnie dobrym humorze, że zwracał na siebie uwagę całéj sali.

Nadeszłe tu z New-York wiadomości o wstrzymaniu wypłaty w bankach północno-amerykańskich stanów, spowodowały dziennik *Courrier* do następujących uwag: »Ten wypadek nikogo nie zadziwi, kto uważa stan obiegu pieniędzy w tych krajach w ostatnich latach. Dziś nie czas ani miejsce wypowiadać skutki jakie mieć może oświadczenie banków amerykańskich iż nie mogą zobowiązań zaciągniętych w papierach wypłacać złotem i srebrem, wkrótce jednak umieściliśmy niejakie uwagi nad tym nader ważnym wypadkiem. Paroplyw w *Liwerpool*: który przywiózł tę wiadomość, i który opuścił New-York w dniu 19 października przywiózł 400.000 dolarów gotowizny. Tu już dawno przygotowani byliśmy na wstrzymanie wypłat w bankach amerykańskich.

Podług doniesień z środkowej Ameryki, z dnia 24 sierpnia, konferencya tej republiki, była tak dobrze jakby zupełnie rozwiązaną. Po większej części stany żądają w najściślejszym znaczeniu tego słowa być niezawisłemi od siebie, dla tego zawierają wzajemnie między sobą traktaty, jakby były obcemi sobie mocarstwami. W tym duchu zawarty został pod dniem 4 lipca między najwyższemi Stanami Salvador i Guatimala wieczysty traktat pokoju i przyjaźni. Pierwszy z wspomnionych Stanów zawarł także traktat z Stanem Los Oltos, zawierający ertykuły przeciw Anglii. Wiadomo że przed niejakim czasem eskadra angielska zajęła wyspę Rautan, na oceanie atlantyckim, niedaleko od Belize, do której odebrania upoważnione zostały *respective* rządy w rzeczonym traktacie, i do przedsięwzięcia stosownych ku temu celowi środków. Podług innego artykułu tegoż traktatu okręty i towary angielskie tak długo mają być niedopuszczane do brzegów dwóch zawierających traktat Stanów, dopóki Ameryka centralna nie odzyszcze wspomnionej wyspy. Okręg San Miguel, i inne wioski w San Salvador zdają się być bliskiemi powstania, a cały kraj aż po rzekę Lempa pokryty jest wojskiem z Honduros. Carrera wydał odezwę do wojsk w Guatimala, wzywając ich do oporu przeciw napaściom któremi grozi prezydent Morozan.

Podług raportów z Panamy 28 sierpnia oczekiwano w Peru po odejściu Chilijczyków nowego powstania. Santa Cruz, który się znajdował w Guayaquil chciał udać się do Anglii.

Z Nowego Orleanu dochodzą wiadomości do 9 października, żółta febra straszliwie tam się szerzyła: Na siedm osób chorych 4 umarło. Pobliskie miasto Natchez było jakby wymarłe, z 58 sklepów, które się tam znajdują 5 tylko było otwartych.

Xiążę i xiężna Cambridge znajdują się obecnie z odwiedzinami u królowej w zamku Windsor.

Lord Brougham w tych dniach w zupełném zdrowiu przybył do swojej małżonki w Brigton.

Dziennik *Times* kreśli następujący opis naczelnika ostetnich rozruchów chartystoskich w Wales: John Frost, był przez wiele lat kupcem płócien w Newport w hrabstwie Month przez lat dziesięć okazywał się on zaciętym radykalistą. Przed pietnastu laty stawał przed sądem za potwercze pismo przeciw panu Frotharo, teraźniejszemu lordowi majorowi w Newport, został uznany winnym i skazany na ciężką karę pieniężną. Ponieważ nie miał czem zapłacić, musiał udać się do więzienia, gdzie zostawał przez kilka miesięcy. Ten człowiek, późniéj z powszechném podziwieniem swoich współmieszkańców, został mianowany sędzią pokoju. Aż uwięzionym został jako dowódca zbrojnego buntu, wypełniał swoje sądowe obowiązki, i może nawet w chwili kiedy z swoją gromadą uderzył na żołnierzy królowéj, byłby jeszcze sędzią pokoju w Newport, gdyby nie pan Praude który klikakrotnie zwracał uwagę na mowy tego zapaleńca, i skłonił nakoniec lorda Russel do wykreślenia go z listy sędziów pokoju.

— *Madryt 29 Października.* —

Nim na wczorajszem posiedzeniu odczytano postanowienie królewskie odraczające posiedzenia kortezów, tymczasowy minister wojny jenerał Francisco Narvaez objawił swoje polityczne zasady i oswiadczył, iż doradził kórlowéj odroczenie kortezów. Podług postanowienia krok ten ma tylko na celu zyskać czas do utworzenia nowego gabinetu. Dla tego należy się spodziewać zmiany w osobach, ale nie idzie zatem żaby i system został zmieniony. Dotąd nie wiadomo czy królowa przyjęła podane przez wszystkich członków gabinetu dymissye.

— *Dnia 1 Listopada.* —

Pierwszy paragraf adresu po burzliwych rozprawach został nakoniec przyjęty.

Wczorajsza gazeta zawiera postanowienie królewskie przez które przyjętą została dymissya podana przez jenerała Alaix i zarazem mianowanie jenerała Francisco Narvaez ministrem wojny *par interim.* Względem innych ministrów nie mamy dotychczas urzędowych wiadomości.

— *Konstantynopol* 23 *Października.* —

W przyszłym tygodniu skutkiem przybycia gońca z Malatyi, rozszedł się tu odgłos postrachu, że Ibrahim postępuje ku Konstantynopolowi, a Saliman pasza ku Kaisarech. Błąd wkrótce się wyjaśni, pomięszano Solimana paszę, tureckiego gubernatora Maraszu, z jego imiennikiem jenerałem egipskim. Zdaje się raczéj, że nowy Hanibal równie niewiele ma ochoty iść do stolicy Turcyi jak tamten do Rzymu, i że Marasz będzie dla niego Kapuą. Mówią, że on zaslubił córkę tamtejszego muftego i z tego powodu wyprawił uroczystości które ośm dni trwały.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 7613

TRYBUNAŁ I. INSTANCYI.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Gdy Felicyan Sarnacki były woźny etatowy przy Sądzie Pokoju Okręgu Krzeszowice reskryptem Senatu Rządzącego z dnia 20 września r. b. N. 4664 na posadę woźnego nad etatowego przy Sądach tutejszych przeniesiony, wniósł do Trybunału prożbę, o wydanie mu kaucyi w kwocie złp. 200 w Depozyt Sądowy złożonéj, a do dawniejszego jego urzędowania przywiązanéj; przeto Trybunał wzywa wszystkich pretensyą z tytułu urzędowania pomienionego woźnego mieć mogących, aby wciągu tygodni sześciu od daty niniejszego ogłoszenia, do Trybunału I. Instancyi z pretensyami swemi zgłosili się. Gdyż w razie bezskutecznego upłynienia powyższego terminu, kaucya rzeczona Felicyanowi Sarnackiemu wydaną zostanie.

Kraków dnia 20 listopada 1839 r.

Zast. Prezesa Sędzia Appellacyjny
M. *Soczyński.*

(1r.) *Librowski*, Sekr.

NOTARYUSZ PUBLICZNY

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do publicznéj wiadomości, iż na żądanie strony interes w tém mającéj, w dniu 27 b. m. i r. o godzinie 9 rano w domu N. 499 przy Głównym Rynku w Krakowie odbędzie się licytacya ruchomości, jako to: sukni, bielizny, pościeli, porcelany i t. p. Chęć licytowania mający z gotową srebrną *courant* monetą na czas i miejsce oznaczone przybyć raczą.

Kraków dnia 21 listopada 1839 r.

(3r) Sebastyan *Korytowski*

NOTARYUSZ PUBLICZNY

Wolnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości że w dniu 3 grudnia 1839 r. o godzinie 9 rano, w domu N. 499 przy Głównym Rynku w Krakowie, rozpocznie się licytacya ruchomości po ś. p. Piotrze Lipińskim pozostałych, jako to: sukni, bielizny, mebli, kosztowności, bielizny stołowéj, powozów, miedzi; żelaza, wina w różnych gatónkach na butelki i beczki i różnych ruchomości. Chęć licytowania mający z grubą srebrną *courant* monetą przybyć raczą.

Kraków dnia 21 listopada 1839 r.

(2r.) Sebastyan *Korytowski.*

Nominowany Uchwałą Wysokiego Senatu Rządzącego z dnia 25 października 1839 r. do L. 5959 zastępcą Notaryusza Publicznego, zawiadamiam strony interesowane, iż Kancellaryą Notaryatu otworzyłem w Krakowie przy Głównym Rynku, w kamienicy pod L. 455 na drugiem piętrze.

Kraków dnia 18 listopada 1839 r.

(3r.) Fran. *Jakubowski* Zast. Not. Publ.

Doniesienie prywatne.

Podpisany zaopatrzywszy się w kilka świeżych, dobrych wierzchowych koni, ma honor zawiadomić Szanowną Publiczność, iż lekcye jeżdżenia konno i woltyżowania w zimowéj porze o niemal daleko taniéj, niż na wiosnę dawać postanowił. — Również są u niego do sprzedania 2 klacze 16téj miary rassy piękńéj (felowéj) po lat 4 mające.

Boznański
Naucz. jeźd. konno przy Inst. Techn.